

Dlaczego stosowanie słów „mimo” i „pomimo” budzi wiele wątpliwości? Co te wyrazy znaczą? Jakie pełnią funkcje? W jaki sposób łączą się z rzeczownikami? Gdzie w sąsiedztwie „mimo” stosujemy przecinek, a gdzie nie? Które sformułowanie jest poprawne „pomimo to” czy „pomimo tego”?

Przyimek, spójnik czy partykuła

Wyrazy „mimo” i „pomimo” bywają różnymi częściami mowy:

- 1. są przyimkami**, np. w zdaniach: *Mimo bólu głowy poszła na egzamin. Pomimo różnicy poglądów nie kłócili się. Mimo wszystko stawał po jej stronie.*
- 2. są spójnikami** (o znaczeniu: ‘choć’) – w zdaniach: *Mimo że nasza drużyna wygrała, mecz nie podobał się kibicom. Wycieczka udała się, pomimo że początkowo wiele osób nie chciało na nią jechać.*
- 3. są partykułami** (wprowadzającymi zdanie współrzędne) – *Wiedział, że pogoda jest okropna, pomimo to poszedł. Jest wykształcony, ma ciekawy zawód, pomimo to nie może znaleźć pracy.*

Przyimki

Przyminki „mimo” i „pomimo” zwykle znaczą to samo i można je stosować wymiennie. Przykładowo:

- a) *Mimo zakazu rodziców poszedł na mecz. Pomimo zakazu rodziców poszedł na mecz.*
- b) *Pomimo deszczu na dworze było ciepło. Mimo deszczu na dworze było ciepło.*
- c) *Pomimo wszystko bronił brata. Mimo wszystko bronił brata.*

Co ciekawe, w przestarzałych sformułowaniach (które teraz są uznawane za błąd) w znaczeniu przestrzennym ‘obok czegoś’ i ‘obok’ stosowano tylko przyimek „mimo”, np.:

Zawsze przechodziła mimo sklepu. [teraz zalecane jest: *obok sklepu*]

Nie zatrzymała się, przeszła mimo. [zalecane: *przeszła obok*]. Obecnie ślad przestrzennego znaczenia wyrazu „mimo” zachował się tylko w wyrażeniu „puścić coś mimo uszu”.

Uwaga!

Przyimek „mimo” (lub „pomimo”) łączy się z rzeczownikiem (lub innym wyrazem w jego funkcji) w dopełniaczu, np.: *mimo bólu, pomimo zakazu*. Dawniej łączył się z wyrazem w bierniku. Taka łączliwość zachowała się w wyrażeniu *mimo wszystko*.

Spójniki

Spójnik „mimo że” –o znaczeniu „choć” – oddzielany jest przecinkiem, ale zawsze przecinek stawia się przed całym spójnikiem „mimo że” i nie rozdziela się jego członów; jak w zdaniach:

Film nie podobał mi się, mimo że grali w nim znakomici aktorzy.

Spotkanie udało się, mimo że wiele osób wątpiło w jego celowość.

Partykuły

Partykuła złożona „pomimo to” (stanowiąca starą konstrukcję z biernikiem) wprowadza zdanie współrzędne o charakterze przeciwnym i jest poprzedzana przecinkiem, np. *Wiedział, że nie przygotował się do egzaminu, pomimo to poszedł.*

„Pomimo to” czy „pomimo tego”

Zgodnie z zasadami należy używać określeń **mimo to**, **pomimo to**. Obecnie obowiązująca zasada wynika z tego, że (jak pisałam powyżej) dawniej słowa *mimo* i *pomimo* łączyły się z innymi wyrazami w bierniku, na przykład Ignacy Krasicki w „Myszeidos” pisał: „Mimo tak wielkie płci naszej zalety my rządźmy krajem, a nami kobiety”.

Jednak coraz częściej spotykamy wyrażenia „pomimo tego”, np. w zdaniu: *Prosiła go o odpowiedź na pytanie, pomimo tego nie odezwał się*.

Jak długo będzie obowiązywało „mimo to”? Zobaczymy. Przypuszczam, że uzus znowu zwycięży i „mimo tego” stanie się wyrażeniem poprawnym. Już teraz niektórzy językoznawcy zaczynają je akceptować.

Uwaga!

W zdaniach typu: *Mimo tego zakazu, weszli do środka*. zaimek „tego” jest użyty poprawnie, ponieważ łączy się on z rzeczownikiem „zakaz”, a nie z przyimkiem „mimo”.

Barbara Ellwart